

ТРЕНІНГ З УСВІДОМЛЕНОГО БАТЬКІВСТВА
Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>C - соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини</i>
Спеціальність	<i>C5 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Врегулювання конфліктів і медіація</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>4 кредити ЄКТС / 120 годин, лекції 16 год., практичні заняття 30 год., самостійна робота 74 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік / модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лекційні і практичні заняття: доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри філософії Кальченко Лариса Володимирівна Електронна пошта: kalchenko.larysa@lil.kpi.ua Сторінка викладача: https://philosophy.kpi.ua/vikladachi/kalchenko-larysa-volodymyrivna/
Розміщення курсу	<i>Необхідні матеріали розміщено на https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=6000</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Освітній тренінговий курс «Тренінг з формування усвідомленого батьківства» спрямовано на розвиток знань, умінь і компетентностей, необхідних для формування усвідомленого підходу до соціального явища батьківства. Він охоплює психологічні, педагогічні, правові та соціальні аспекти батьківства, орієнтуючись на сучасні виклики і методики виховання. Основна увага приділяється активній та інтерактивній формі побудови взаємодії зі здобувачами в умовах освітнього процесу через просвітницький тренінг (інтерактивні лекції та практичні тренінгові заняття, обговорення і розв'язання практичних кейсів) задля ефективного оволодіння ними навчальними матеріалами.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з сучасними поглядами на батьківство, усвідомлене батьківство та сприяння формуванню основ батьківської компетентності, відповідального, емоційно-вольового і адаптивного підходів до виховання дітей через розкриття когнітивного, емоційного та поведінкового компонентів батьківства, а також вироблення особистісної позиції молоді щодо виконання соціальної ролі батьків та створення сприятливих умов для гармонійного розвитку дитини у сім'ї.

Комплекс завдань навчальної дисципліни:

1. Розвивати знання щодо основ батьківської компетентності. Розглянути базові поняття «дитина», «батьки», «сім'я», «батьківство», «усвідомлене батьківство». Розкрити сутність та зміст складових усвідомленого батьківства.
2. Підвищити рівень знань молоді про взаємозв'язок репродуктивного здоров'я батьків та здоров'ям майбутньої дитини;
3. Надати молоді інформацію про цінність сім'ї та батьківства, про переваги виховання дитини обома батьками.

4. Розкрити основи правової відповідальності батьків за розвиток та виховання дітей.

5. Навчити навичкам конструктивної взаємодії з дітьми різного віку. Надати молоді інформацію про соціально-психологічні особливості розвитку та потреби дитини від зачаття до 18 років життя, розкрити шляхи задоволення потреб дитини на кожному з вікових етапів її розвитку.

6. Розкрити ідеальний портрет батьків (матері та батька): якості, риси, знання, вміння; основи гендерної рівності батьків з виховання та догляду за дитиною у сім'ї.

7. Розкрити механізми подолання конфліктних ситуацій у сім'ї. Сформувати практичні навички щодо використання ефективних прийомів, форм та методів виховання, взаємодії з позиції демократичного стилю, конструктивного вирішення конфліктів та організації змістовного сімейного дозвілля.

8. Навчити майбутніх батьків піклуватися про себе, щоб краще розуміти, доглядати та виховувати дитину у сім'ї.

9. Закріпити практичні навички використання тренінгових технологій.

Після засвоєння навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають продемонструвати **наступні результати навчання:**

знати:

- сучасні погляди щодо батьківства взагалі та компетентне батьківство, зокрема його компоненти та шляхи формування;
- базові поняття «батьківство», «усвідомлене батьківство», «відповідальне батьківство», сутність та зміст складових усвідомленого батьківства;
- про взаємозв'язок репродуктивного здоров'я батьків та здоров'я майбутньої дитини;
- основні фізичні, психолого-педагогічні й соціальні потреби дитини та роль батьків у їх задоволенні;
- основи правової відповідальності батьків за розвиток та виховання дітей;
- основи гендерної рівності батьків у вихованні та догляді за дитиною у сім'ї.

вміти:

- використовувати ефективні прийоми, форми та методи виховання, взаємодії з позиції демократичного стилю батьківства, конструктивного вирішення конфліктів та організації змістовного сімейного дозвілля.
- піклуватися про себе як про майбутніх батьків, щоб краще розуміти соціальну роль батьківства, ефективно доглядати та повноцінно розвивати й виховувати дитину у сім'ї.

Досвід:

- розвинути критичне, креативне мислення, здібності до професійної рефлексії та самовдосконалення;
- аналізувати різноманітні педагогічні ситуації та приймати рішення;
- розвинути позитивну мотивацію до професійної діяльності.

Вивчення даного ОК сприяє формуванню наступних **компетентностей:**

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Навички міжособистісної взаємодії.

Після засвоєння навчальної дисципліни студенти мають продемонструвати такі **програмні результати навчання:**

Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Тренінг з формування усвідомленого батьківства» має міждисциплінарний характер. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дисципліна ґрунтується та взаємопов'язана зі знаннями та уміннями, якими здобувачі оволодівають у процесі засвоєння таких дисциплін: «Загальна соціологія», «Сімейна медіація», «Соціологія та психологія криз та конфліктів», «Соціологія гендерних конфліктів» тощо.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Усвідомлене батьківство як життєва цінність кожної людини. Надання інформації щодо комплексної програми формування усвідомленого батьківства молоді „Щасливе батьківство в щасливій родині”. Визначення понять „дитина”, „батьки”, „батьківство”, „сім'я”, „усвідомлене батьківство”. Усвідомлене батьківство в українському фольклорі. Роль батьків у вихованні дитини в культурно-національних традиціях за методом „Мозаїка”. Принципи усвідомленого батьківства. Ролі матері та батька в родині.

Тема 2. Репродуктивне здоров'я, як умова майбутнього батьківства. Сучасний стан репродуктивного здоров'я в Україні. Фактори, що впливають на стан репродуктивного здоров'я підлітків та молоді. Статеве виховання. Міфи про сексуальну поведінку. Вправа „Я і моя майбутня сім'я”

Тема 3. Благополучна сім'я – основа усвідомленого батьківства. Роль сім'ї у житті людини. Основи сімейного життя: ролі чоловіка та дружини. Особливості вибору шлюбного партнера. Пріоритети у взаємовідносинах подружжя. Критерії успішної сім'ї. Фактори здорової атмосфери у сім'ї. Мотиви народження дітей у сім'ї. Ролі, яку виконують діти у сім'ї. Залежність виконання батьківських обов'язків від ставлення до дитини та до батьківства

Тема 4. Правові основи усвідомленого батьківства. Визначення понять „право”, „обов'язок”, „відповідальність”. Права дитини – права батьків. Конвенція ООН про права дитини. Рівність прав та обов'язків матері та батька по створенню умов для розвитку дитини. Орієнтація на права у сім'ї як можливість самореалізації. Для чого потрібні дитині права у сім'ї? Види порушень прав дитини у сім'ї. Методи виховання чи порушення прав дитини. Орієнтація на обов'язки – формування відповідальності. Відповідальності батьків за невиконання своїх батьківських обов'язків та жорстоке поводження з дитиною

Тема 5. Розвиток дитини від зачаття до 18 років. Умови повноцінного розвитку дитини. Пренатальний розвиток дитини. Від 0 до 18. Роль соціального оточення на різних вікових етапах розвитку дитини. Образ благополучної дитини. Умови повноцінного розвитку дитини. Програма розвитку дітей раннього віку. Виховання дітей від колиски до школи. Виховання дітей від колиски до школи. Програма „Виховання на основі здорового глузду”. Алгоритм формування навичок поведінки за програмою „Виховання на основі здорового глузду”. Шість кроків методу без поразок. Стилі батьківської поведінки.

Тема 6. Гендерна рівність батьків у вихованні дитини. Рівність прав та обов'язків батька та матері у вихованні дитини. Батьки як партнери – діти як „спільний проєкт”. Вплив матері на формування особистості дитини. Роль матері у вихованні дитини на різних вікових етапах розвитку. Вплив батька на формування особистості дитини. Роль батька у вихованні дитини на різних вікових етапах розвитку. Психологічна структура материнства та батьківства. Визначення ролі батька та матері в забезпеченні умов для повноцінного розвитку дитини. Визначення чинників участі батька та матері у вихованні дитини. Правила розподілу обов'язків батька та матері у вихованні дитини. Спільна діяльність батьків у розвитку дітей на різних вікових етапах.

Тема 7. Ефективне спілкування як умова гармонійних сімейних стосунків. Конфлікти, їх види. Вплив специфіки якостей особистості батьків та дітей на розв'язання конфлікту. Вплив сімейних конфліктів на розвиток дитини. Вирішення сімейних конфліктів за схемою „виграш-виграш”. Стратегії попередження виникнення сімейних конфліктів. Етапи діалогічної взаємодії у вирішенні конфліктних ситуацій. Складання власного алгоритму попередження та вирішення конфліктної ситуації у сім'ї. Визначення впливу різних позицій співрозмовників на процес спілкування з дитиною на різних вікових етапах її розвитку. Шляхи демонстрації та вираження батьківської любові до дитини : 1). обмін поглядами, 2). фізичний дотик, 3). неподільна увага.

Тема 8. Методи виховання дитини у сім'ї. Історичні основи проблеми заохочення і покарання у вихованні дітей. Форми заохочення і покарання дитини у сучасні сім'ї. Реакція батьків на небажану поведінку дитини. Сімейні традиції – фундамент міцної родини. Тема родини в українському фольклорі. Роль сімейних традицій у формуванні особистості дитини. Визначення ролі культурного сімейного дозвілля у гармонійному розвитку дитини. Способи проведення вільного часу у сім'ї. Гра у житті дитини. Вчимося грати разом.

Тема 9. Проектування „Я – майбутній батько, Я – майбутня мама”. Поєднання батьківства, кар'єри та дозвілля молодих батьків. Чи це можливо?. Необхідність піклуватися про себе, щоб краще розуміти, доглядати та виховувати дитину у сім'ї. Розуміння та управління стресом. План заходів для відпочинку батьків. Міфи та реальність щодо майбутнього батьківства. Труднощі та переваги батьківства. Створення портрету ідеальної дитини. Прийоми попередження недисциплінованості дитини. Відпрацювання практичних навичок попередження недисциплінованості дитини. Створення молоддю ідеальної моделі молодого батька та молодої матері, яким властиві знання та навички з усвідомленого батьківства. Вироблення шляхів удосконалення себе кожним учасником для усвідомленого виконання батьківської ролі. Засади усвідомленого батьківства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Кальченко Л. В. Змістовна характеристика цільового компоненту системи соціально-педагогічної роботи з превенції соціального сирітства у територіальній громаді міста *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія : педагогічні науки / гол. ред. В. С. Курило. – Луганськ, Вид-во „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2020. № 7 (338). С. 158–174. URL: <http://visnyk.luguniv.edu.ua/index.php/vped/article/view/449/454> (Стаття у фаховому виданні)
2. Kalchenko L., Ostrovska N., Kuzmenko G. (2020) Diagnosis Of The Level Of Formation Of Conscious Parenthood Of Student Youth As A Condition For The Prevention Of Social Orphanhood. *SOCIETY, INTEGRATION, EDUCATION – SIE2020: Proceedings of the 14th International Scientific Conference*. Rezekne, Latvia : Rezekne Academy of Technologies, 22-23 May 2020. (ISSN 1691-5887, eISSN 2256-0629). URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000835616400025> URL: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/GLQ-5398-2022> (дата звернення: 20.01.2024 р.)
3. Кальченко Л. В. Формування усвідомленого батьківства студентської молоді в умовах закладів вищої освіти: формат та результати навчання. *Відповідальне батьківство XXI століття*: зб. наук. праць за матер. II науково-методичного онлайн-семінару з міжнародною участю (Хмельницький, 15 вересня 2022 р.); за ред. Л. О. Данильчук. Хмельницький : 2022. 211 с. С. 63 – 68. URL: <http://elar.khmnpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/12481> (дата звернення: 20.01.2024 р.)
4. Островська Н. О. Соціально-педагогічна діяльність територіальної громади з формування усвідомленого батьківства молоді : монографія. Хмельницький: Ун-т „Україна”, 2017. 183 с. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/monohrafiia_Ostrowska-1.pdf (дата звернення: 20.01.2024 р.)
5. Підготовка молоді до сімейного життя та відповідального батьківства : навчальний посібник для студентів. Автор-упорядник Олексюк О. Є. Миколаїв : МНУ імені В.О. Сухомлинського. 2016. 332 с.

Допоміжна література:

1. Кальченко Л. В. Превенція соціального сирітства в умовах територіальної громади міста : соціально-педагогічні засади : монографія. Видання друге, перероб. і доповнене. Київ : Талком, 2020. 533 с.
2. Реінтеграція дітей з альтернативних форм догляду до біологічних сімей : методичний посібник для фахівців соціальної сфери, соціальних працівників і педагогів, спеціалістів інтернатних закладів, батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей, представників територіальних громад, які працюють з дітьми та сім'ями у складних життєвих обставинах. Кол. авторів. : К. О. Дуванська, Л. В. Кальченко, Н. А. Литвинова, Т. В. Федотова, Я. І. Юрків; за заг. ред. Караман О. Л., Харченка С. Я. К. : Талком, 2020. 292 с.
3. Основи батьківської компетентності : метод. Посібник. Упоряд.: Т. Веретенко, І. Зверєва та ін. К. : ХДФ, 2006. 137 с.

4. Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини та підвищення виховного потенціалу громади: методичні матеріали до тренінгу. Упорядн. І. В. Братусь та ін.; за заг. ред. Г. М. Лактіонової. К. : Науковий світ, 2004. 86 с.
5. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
6. Вінтергофф, М. Маленьким тиранам — ні! або Чому самого лише виховання недостатньо : як знайти вихід. Київ : Темпора, 2011. 200 с.
7. Вінтергофф М. Чому наші діти стають тиранами, або Загублене дитинство ; пер. С. Матіяш. К. : Темпора, 2011. 176 с.
8. Островська Н. О. Напрями формування усвідомленого батьківства молоді в умовах закладу вищої освіти. *Відповідальне батьківство XXI століття* : зб. наук. праць за матер. III науково-методичного онлайн-семінару з міжнародною участю, Київ-Полтава, 28 вересня 2023 р.; за ред. Л. О. Данильчук. Київ : в-тво МАУП; Полтава в-тво ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2023. С. 121–127.
9. Островська Н. О. Формування батьківської компетентності у сім'ях внутрішньо переміщених осіб у діяльності територіальної громади. *Соціальна робота в громаді: сучасні виклики та перспективи розвитку*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 24 березня 2023 року); за заг. ред. проф. О. О. Осетрової. Дніпро, ДНУ імені Олеся Гончара, 2023. С. 114–117.

Інформаційні ресурси:

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри філософії та на сторінках електронного курсу на сайті Moodle: <https://do.ipkpi.ua/course/view.php?id=6000>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус навчальної дисципліни «Тренінг з формування усвідомленого батьківства» розроблений відповідно до принципів систематичності, послідовності, активності, свідомості, міждисциплінарної взаємодії, які стали визначальними як і у структуризації навчального матеріалу, так і в організації дій здобувачів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні для досягнення очікуваних результатів навчання. Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісно орієнтований підхід, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його автономності.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та здобувача з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

Під час навчання застосовуються такі методи навчання, як:

- пояснювально-ілюстративні методи, що знаходять своє вираження у словесній, наочній та практичній формах;
- проблемно-пошукові методи, зокрема:
- метод проблемного викладу - який передбачає постановку проблеми і визначення шляхів її розв'язання, спрямований на осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, сприяє розвитку когнітивної та творчої активності студентів, за допомогою методу проблемного викладу студенти отримують еталон наукового мислення і пізнання, зразок культури розгортання пізнавальних дій;
- евристичні методи (методи вирішення творчих завдань, методи активізації творчого мислення); виклад навчального матеріалу може здійснюватися у процесі евристичної бесіди, коментованої вправи з формулюванням висновків, творчої вправи, практичного завдання, зокрема евристичні бесіди можуть передбачати різні моделі питань, що мають на меті аналіз певних явищ, в яких є суперечливі факти; отже, питання, які передбачають у відповіді здогадку, висновки тощо;
- інтерактивний метод – діалогова форма взаємодії між студентами і викладачем, яка передбачає використання: лекцій із застосуванням техніки зворотного зв'язку, інтерактивних

лекцій, лекцій-дискусій; практичних тренінгових занять, що включають рольові та ситуативні ігри, презентації, дискусії, метод кейс-стаді, роботу в малих групах, виконання вправ та завдань, рецензування відповіді, самостійну і групову роботу з джерелами інформації, складання структурно-логічних схем, опорних конспектів, алгоритмів розв'язання кейсів тощо;

Застосовуються особистісно-орієнтовані розвиваючі технології, засновані на активних й інтерактивних формах і методах навчання (парна, групова робота, дискусія тощо), які сприяють оволодінню також соціальними та афективними навчальними стратегіями, тобто стратегіями, які додатково допомагають засвоїти навчальний матеріал, і одночасно формують гнучкі навички «soft skills» – навички роботи у колективі (культура комунікації, емоційної поведінки, ефективна взаємодія), уміння вирішувати складні проблеми; контекстне мислення; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння прогнозувати; гнучкість, швидка адаптація до змін, оцінка та прийняття рішень та ін.

Усі методи навчання опосередковано спрямовані також на формування навчально-стратегічної компетентності здобувача, зокрема на розвиток метакогнітивної свідомості, що пов'язана з процесами організації, реалізації, контролю та корегування своєї освітньої діяльності, сформованість якої є запорукою успішного навчання взагалі та у процесі оволодіння навчальною дисципліною «Тренінг з формування усвідомленого батьківства» зокрема.

Лекційні заняття

Лекція 1

Тема 1. Усвідомлене батьківство як життєва цінність кожної людини

Мета лекції: сформувати у здобувачів цілісне розуміння усвідомленого батьківства як соціально-психологічної та культурної цінності, розкрити його принципи, роль батьківських функцій у національних традиціях і сучасному суспільстві, ознайомити з програмою «Щасливе батьківство в щасливій родині».

План лекції

1. Понятійно-категоріальний апарат усвідомленого батьківства
 - визначення понять «дитина», «батьки», «батьківство», «сім'я», «усвідомлене батьківство»;
 - принципи відповідального та усвідомленого батьківства.
2. Усвідомлене батьківство в культурно-національному контексті
 - образ батьківства в українському фольклорі;
 - традиційні ролі матері та батька;
 - метод «Мозаїка» як інструмент осмислення культурних практик.
3. Комплексна програма формування усвідомленого батьківства молоді
 - структура програми «Щасливе батьківство в щасливій родині»;
 - ключові напрями роботи з молоддю;
 - розвиток відповідального ставлення до майбутнього батьківства.
4. Ролі матері та батька в сучасній сім'ї
 - трансформація батьківських ролей;
 - баланс традиційних і партнерських моделей.

Інтерактивні вправи

«Цінності родини» – учасники визначають ключові принципи усвідомленого батьківства.

«Мозаїка традицій» – робота з фольклорними прикладами.

Міні-дискусія «Який образ сучасного батьківства?».

ЛЕКЦІЯ 2

Тема 2. Репродуктивне здоров'я як умова майбутнього батьківства

Мета лекції: сформувати відповідальне ставлення молоді до репродуктивного здоров'я як основи майбутнього батьківства та сімейного благополуччя.

План лекції

1. Стан репродуктивного здоров'я молоді.
2. Фактори ризику та здоровий спосіб життя.
3. Статеве виховання та міфи.

4. Усвідомлене планування сім'ї.

Інтерактивні вправи

- «Міфи чи факти?» – аналіз тверджень.
- Вправа «Я і моя майбутня сім'я».
- Міні-кейс «Відповідальне рішення».

Лекція 3

Тема 3. Благополучна сім'я – основа усвідомленого батьківства

Мета лекції: розкрити значення сім'ї як соціального інституту, визначити критерії благополучної сім'ї, фактори здорової атмосфери та взаємин подружжя, а також їх вплив на виконання батьківських ролей.

План лекції

1. Сім'я як життєвий простір розвитку особистості
 - функції сім'ї;
 - ролі чоловіка та дружини;
 - вплив сімейного середовища на становлення людини.
2. Вибір шлюбного партнера та побудова партнерських взаємин
 - психологічні та соціальні критерії вибору;
 - пріоритети взаємовідносин подружжя;
 - взаємна підтримка як ресурс сім'ї.
3. Критерії успішної та благополучної сім'ї
 - фактори здорової атмосфери;
 - мотиви народження дітей;
 - ролі дітей у сімейній системі.
4. Ставлення до батьківства як умова виконання батьківських обов'язків
 - усвідомленість батьківської позиції;
 - емоційна готовність до виховання дитини.

Лекція 4.

Тема 4. Правові основи усвідомленого батьківства

Мета: сформувати правову грамотність здобувачів щодо прав і обов'язків батьків та дітей і відповідальності за забезпечення умов розвитку дитини.

План лекції

1. Поняття «право», «обов'язок», «відповідальність» у сімейних відносинах.
2. Права дитини та права батьків: баланс і взаємозв'язок.
3. Конвенція ООН про права дитини та принцип рівності матері і батька.
4. Порушення прав дитини та відповідальність батьків.

Інтерактивні вправи до лекції

- «Право чи обов'язок?» – робота з картками ситуацій.
- Міні-дебати «Чи можуть права дитини обмежувати батьків?».
- Аналіз кейсу «Порушення прав у сім'ї».

Лекція 5.

Тема 5. Розвиток дитини від зачаття до 18 років

Мета лекції

Сформувати розуміння вікових особливостей розвитку дитини та умов повноцінного виховання у сім'ї.

План лекції

1. Пренатальний розвиток дитини.
2. Вікові етапи від 0 до 18 років.
3. Роль соціального оточення.
4. Стилі батьківської поведінки та програми виховання.

Інтерактивні вправи

- «Вікові потреби дитини» – групова робота.

- Вправа «Стилі батьківства».
- Міні-кейс «Образ благополучної дитини».

Лекція 6.

Тема 6. Гендерна рівність батьків у вихованні дитини

Мета лекції

Сформувати розуміння партнерської моделі батьківства та ролі матері і батька у розвитку дитини.

План лекції

1. Гендерна рівність у сім'ї.
2. Психологічна структура материнства та батьківства.
3. Вплив батька і матері на розвиток дитини.
4. Розподіл обов'язків у сім'ї.

Інтерактивні вправи

- «Партнерське батьківство» – робота в групах.
- Дебати «Стереотипи у вихованні».
- Вправа «Спільний проєкт – дитина».

Лекція 7.

Тема 7. Ефективне спілкування як умова гармонійних сімейних стосунків

Мета лекції: сформувати знання про ефективну сімейну комунікацію, попередження та конструктивне вирішення конфліктів, розвиток діалогічної взаємодії та демонстрацію батьківської любові як ресурсу розвитку дитини.

План лекції

1. Сімейні конфлікти: причини, види та вплив на розвиток дитини
 - індивідуальні особливості учасників конфлікту;
 - психологічні наслідки конфліктності.
2. Комунікаційні стратегії „виграш-виграш”
 - етапи діалогічної взаємодії;
 - профілактика конфліктів;
 - алгоритми вирішення конфліктних ситуацій.
3. Позиції співрозмовників у спілкуванні з дитиною
 - вікові особливості комунікації;
 - вплив стилю взаємодії на розвиток дитини.
4. Мови батьківської любові та емоційної підтримки
 - обмін поглядами;
 - фізичний дотик;
 - неподільна увага як інструменти виховання.

Лекція 8.

Тема 8. Методи виховання дитини у сім'ї

Мета лекції

Сформувати уявлення про сучасні методи виховання дитини, роль сімейних традицій і культурного дозвілля у розвитку особистості.

План лекції

1. Історичні підходи до заохочення і покарання.
2. Реакції батьків на небажану поведінку.
3. Сімейні традиції як ресурс виховання.
4. Гра та спільне дозвілля у розвитку дитини.

Інтерактивні вправи

- «Методи виховання» – аналіз ситуацій.
- Вправа «Сімейні традиції».
- Міні-дискусія «Заохочення чи покарання?».

Тема 9. Проєктування «Я – майбутній батько, Я – майбутня мама»

Мета лекції

Сформуванню готовності здобувачів до усвідомленого батьківства через проєктування власної моделі сімейного життя, саморозвиток і управління життєвим балансом.

План лекції

1. Поєднання батьківства, кар'єри та особистого життя.
2. Управління стресом і ресурсність батьків.
3. Міфи та реальність майбутнього батьківства.
4. Створення моделі ідеального батьківства.

Інтерактивні вправи

- «Портрет ідеального батька/матері».
- Вправа «Баланс ролей».
- Рефлексійне планування майбутнього.

Практичні заняття

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема: Цінності усвідомленого батьківства

Мета. Розвинути усвідомлення ролі сімейних цінностей та культурних традицій у формуванні відповідального батьківства.

План

1. Аналіз понять «усвідомлене батьківство».
2. Культурно-національні традиції родини.
3. Модель сучасної сім'ї.

Інтерактивні завдання

- Робота в групах «Портрет ідеальної родини».
- Створення постера «Мої принципи батьківства».
- Рефлексійне коло.

Тема: Ролі матері та батька у сучасній сім'ї

Мета. Сформуванню розуміння партнерських ролей батьків у вихованні дитини.

План

1. Традиційні та сучасні ролі.
2. Баланс відповідальності.
3. Партнерська модель сім'ї.

Інтерактивні вправи

- Рольова гра «Сімейна ситуація».
- Вправа «Очікування vs реальність».
- Дебати «Чи існують гендерні ролі?».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема: Репродуктивне здоров'я та відповідальна поведінка

Мета. Закріпити знання про фактори, що впливають на репродуктивне здоров'я.

План

1. Аналіз факторів ризику.
2. Планування майбутнього батьківства.
3. Психоемоційна готовність.

Інтерактивні вправи

- Груповий мозковий штурм «Фактори здоров'я».
- Аналіз кейсу.
- Створення чек-листа здорового способу життя.

Тема: Міфи та реальність сексуальної поведінки

Мета. Розвинути критичне мислення щодо поширених міфів про сексуальність.

План

1. Аналіз міфів.
2. Інформаційна грамотність.
3. Відповідальність у стосунках.

Інтерактивні вправи

- Дискусія «Правда чи міф».
- Робота з картками.
- Рефлексія «Мої цінності».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема: Сімейні ролі та партнерські взаємини

Мета. Сформувати навички аналізу взаємин подружжя як основи батьківства.

План

1. Ролі чоловіка і дружини.
2. Вибір партнера.
3. Партнерська взаємодія.

Інтерактивні вправи

- Рольова вправа «Сімейний діалог».
- Вправа «Очікування від партнера».
- Міні-дебати.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Тема: Психологічний клімат сім'ї

Мета. Розвинути навички аналізу факторів здорової атмосфери в сім'ї.

План

1. Критерії благополучної сім'ї.
2. Ролі дітей у родині.
3. Ставлення до батьківства.

Інтерактивні вправи

- Аналіз кейсів «Сімейні сценарії».
- Вправа «Емоційний клімат».
- Рефлексійне коло.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Тема: Права дитини у сім'ї

Мета. Розвинути навички застосування правових знань у сімейних ситуаціях.

План

1. Конвенція ООН про права дитини.
2. Орієнтація на права як ресурс розвитку.
3. Аналіз сімейних ситуацій.

Інтерактивні вправи

- Рольова гра «Судове засідання».
- Робота в групах «Права і потреби».
- Обговорення кейсів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема: Відповідальність батьків та захист дитини

Мета. Сформувати усвідомлення відповідальності батьків за дотримання прав дитини.

План

1. Методи виховання vs порушення прав.
2. Види жорстокого поводження.
3. Формування відповідальності у сім'ї.

Інтерактивні вправи

- Вправа «Червона лінія» (визначення меж допустимого).
- Аналіз реальних сценаріїв.
- Створення пам'ятки для батьків.

Тема: Вікові особливості розвитку дитини

Мета. Розвинути навички аналізу потреб дитини на різних етапах розвитку.

План

1. Пренатальний і ранній розвиток.
2. Дошкільний та підлітковий вік.
3. Соціальне середовище.

Інтерактивні вправи

- Створення «карти розвитку».
- Робота з кейсами вікових криз.
- Міні-презентації груп.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

Тема: Стилі батьківської поведінки

Мета. Сформувати навички розпізнавання та аналізу стилів виховання.

План

1. Авторитарний, демократичний, ліберальний стилі.
2. Метод «без поразок».
3. Формування поведінкових навичок.

Інтерактивні вправи

- Рольова гра «Реакція батьків».
- Аналіз відео-ситуацій (можна як імітацію).
- Створення власного стилю виховання.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

Тема: Роль матері та батька у розвитку дитини

Мета. Розвинути розуміння впливу обох батьків на формування особистості дитини.

План

1. Вплив матері.
2. Вплив батька.
3. Спільна діяльність батьків.

Інтерактивні вправи

- Робота з картами ролей.
- Вправа «День з життя дитини».
- Обговорення кейсів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9

Тема: Гендерна рівність і розподіл обов'язків

Мета. Сформувати навички партнерського планування сімейних ролей.

План

1. Гендерні стереотипи.
2. Розподіл обов'язків.
3. Баланс сім'ї та кар'єри.

Інтерактивні вправи

- Вправа «Сімейний бюджет часу».
- Дебати «Хто що має робити?».
- Створення моделі партнерської сім'ї.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10

Тема: Стратегії вирішення сімейних конфліктів

Мета. Розвинути навички конструктивного реагування на конфліктні ситуації у сім'ї.

План

1. Причини конфліктів.
2. Модель «виграш–виграш».
3. Алгоритм вирішення конфліктів.

Інтерактивні вправи

- Рольова гра «Сімейна суперечка».

- Вправа «Алгоритм діалогу».
- Груповий аналіз кейсів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11

Тема: Комунікація з дитиною на різних вікових етапах

Мета. Сформувати навички ефективного спілкування з дитиною з урахуванням вікових особливостей.

План

1. Позиції співрозмовників у діалозі.
2. Вікові особливості комунікації.
3. Демонстрація батьківської любові.

Інтерактивні вправи

- Вправа «Я-повідомлення».
- Рольова гра «Батьки — дитина».
- Вправа «Три способи підтримки».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12

Тема: Сучасні підходи до виховання дитини

Мета. Розвинути навички застосування конструктивних методів виховання.

План

1. Форми заохочення і покарання.
2. Реакція на небажану поведінку.
3. Позитивна дисципліна.

Інтерактивні вправи

- Кейс-аналіз «Поведінка дитини».
- Рольова гра «Реакція батьків».
- Створення рекомендацій.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13

Тема: Сімейні традиції та культурне дозвілля

Мета. Сформувати розуміння ролі сімейних традицій і гри у гармонійному розвитку дитини.

План

1. Тема родини у фольклорі.
2. Форми сімейного дозвілля.
3. Гра як метод розвитку.

Інтерактивні вправи

- Вправа «Сімейний календар традицій».
- Груповий проєкт «День родини».
- Рефлексія «Що об'єднує сім'ю?».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14

Тема: Модель усвідомленого батьківства

Мета. Сформувати індивідуальну модель усвідомленого виконання батьківської ролі.

План

1. Засади усвідомленого батьківства.
2. Саморозвиток майбутніх батьків.
3. Профілактика недисциплінованості дитини.

Інтерактивні вправи

- Проєкт «Я – майбутній батько/мама».
- Вправа «Мої сильні сторони».
- Презентація власних моделей.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 15. Виконання МКР

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Дисципліна передбачає такі види самостійної роботи: опанування питань лекційних занять, підготовка до практичних занять, підготовка до МКР та заліку.

№ з/п	Самостійна робота (СР)	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	64
2	Підготовка до складання модульної контрольної роботи	4
3	Підготовка до заліку	6
	Всього	74

Самостійна робота здобувача ВО в рамках освітнього компоненту «Тренінг з усвідомленого батьківства» включає комплекс тематичних питань для роздумів і практичних завдань – кейсів за проблематикою навчальної дисципліни, спрямованих на самоконтроль знань та організацію самопідготовки здобувачів у межах кожного з практичних/семінарських інтерактивних занять і передбачає:

1. Написання есе-роздумів на проблемні питання тем семінарських занять і самостійної роботи.
2. Створення ментальних карт, структурно-логічних схем, порівняльних, узагальнюючих, аналітичних таблиць та презентацій для наочного представлення змісту питань, що розглядаються в рамках вивчення тем семінарів, підготовці усних доповідей, а також вирішення творчих завдань.
3. Розв'язання прикладних навчальних кейсів з проблеми усвідомленого батьківства, спрямованих на відпрацювання навичок відповідального батьківства та їх вирішення.

Виконання індивідуальних навчально-дослідних та творчих завдань (анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, анотація до відеофільмів, навчальний проєкт; навчальне есе, реферат).

Здобувачі вищої освіти самостійно опрацьовують наступні завдання для самостійної роботи (64 години):

Тема 1. Усвідомлене батьківство як життєва цінність кожної родини

Питання для опрацювання

1. Поняття усвідомленого батьківства: соціальний і психологічний вимір.
2. Сімейні цінності та їх вплив на розвиток дитини.
3. Батьківство як соціальна роль і життєвий проєкт.
4. Відповідальне батьківство у сучасному суспільстві.

Завдання

1. Написати рефлексивне есе: «Які цінності формують усвідомлене батьківство?».
2. Проаналізувати 2 моделі сімейних взаємин (традиційна / партнерська) – скласти порівняльну таблицю.
3. Створити власну «карту сімейних цінностей».

Тема 2. Репродуктивне здоров'я як умова майбутнього батьківства

Питання

1. Репродуктивне здоров'я: визначення та складові.
2. Планування сім'ї.
3. Психоемоційна готовність до батьківства.
4. Вплив способу життя на майбутнє батьківство.

Завдання

1. Підготувати інформаційний буклет «Фактори репродуктивного здоров'я».
2. Проаналізувати кейс: відповідальність партнерів за планування сім'ї.
3. Скласти чек-лист здорового способу життя майбутніх батьків.

Тема 3. Благополучна сім'я – основа усвідомленого батьківства

Питання

1. Ознаки психологічно благополучної сім'ї.
2. Ролі та функції членів родини.
3. Соціальна підтримка сімей.

Завдання

1. Провести міні-дослідження (інтерв'ю або анкетування) щодо уявлень про щасливу сім'ю.

2. Розробити схему «Фактори сімейного благополуччя».
3. Проаналізувати приклад сімейної ситуації та запропонувати шляхи її покращення.

Тема 4. Правові основи усвідомленого батьківства

Питання

1. Права та обов'язки батьків і дітей.
2. Конвенція ООН про права дитини.
3. Законодавство України щодо сім'ї та захисту дітей.
4. Відповідальність за неналежне виконання батьківських обов'язків.

Завдання

1. Підготувати таблицю «Права дитини – обов'язки батьків».
2. Проаналізувати правовий кейс (сімейний конфлікт або порушення прав дитини).
3. Розробити інформаційну пам'ятку для майбутніх батьків.

Тема 5. Розвиток дитини від зачаття до 18 років. Умови повноцінного розвитку

Питання

1. Етапи розвитку дитини.
2. Біопсихосоціальний підхід до розвитку.
3. Роль сімейного середовища.
4. Потреби дитини на різних вікових етапах.

Завдання

1. Створити таблицю вікових періодів розвитку з характеристиками.
2. Розробити інфографіку «Потреби дитини за віком».
3. Проаналізувати ситуаційний кейс розвитку дитини.

Тема 6. Гендерна рівність батьків у вихованні дитини

Питання

1. Гендерні ролі у сім'ї.
2. Партнерське батьківство.
3. Стереотипи щодо ролей матері та батька.

Завдання

1. Написати есе «Сучасний образ батька і матері».
2. Провести аналіз медіаприкладів гендерних стереотипів.
3. Розробити плакат «Партнерство у вихованні».

Тема 7. Ефективне спілкування як умова гармонійних сімейних стосунків

Питання

1. Активне слухання.
2. Емоційний інтелект у сімейному спілкуванні.
3. Конфлікти та їх вирішення.

Завдання

1. Виконати вправу самоспостереження за власним стилем комунікації.
2. Розробити алгоритм ненасильницького спілкування в сім'ї.
3. Проаналізувати діалог-конфлікт і запропонувати альтернативні відповіді.

Тема 8. Методи виховання дитини у сім'ї

Питання

1. Стили батьківського виховання.
2. Позитивна дисципліна.
3. Формування самостійності дитини.

Завдання

1. Створити таблицю «Стили виховання: переваги і ризики».
2. Розробити приклади ситуацій позитивної дисципліни.
3. Підготувати рекомендації для батьків різних вікових груп дітей.

Тема 9. Проєктування «Я – майбутній батько / Я – майбутня

мама» Питання

1. Саморефлексія готовності до батьківства.
2. Особисті ресурси майбутніх батьків.
3. Планування сімейного життя.

Завдання

1. Розробити індивідуальний проєкт усвідомленого батьківства.
2. Створити власну модель сімейного виховання.
3. Написати підсумкову рефлексію «Яким батьком / мамою я хочу бути».

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій є обов'язковим. Здобувач вищої освіти, який пропускає лекції, може мати труднощі з належною підготовкою до семінарів, однак йому не потрібно відпрацьовувати пропущені лекції. Здобувачу вищої школи під час лекції рекомендується конспектувати основні аспекти, ключові поняття, визначення, класифікації та алгоритми, що пояснює викладач.

Активна участь у семінарських (практичних) заняттях є обов'язковою і має важливе значення для формування рейтингу здобувача вищої освіти. Готуючись до семінарського заняття здобувач вищої школи має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, а також опрацювати науково-практичну інформацію по темі, що представлена у основному списку літератури. У разі виникнення запитань або незрозумілих моментів у процесі підготовки, слід обов'язково обговорити їх з викладачем, у процесі консультацій, графік яких доступний на сайті кафедри філософії.

Якщо здобувач вищої школи не встиг підготуватися, йому варто уважно слухати виступи інших і намагатися компенсувати недостатню підготовку, засвоюючи нову інформацію.

Якщо здобувач вищої освіти пропускає семінари чи контрольні заходи з поважних причин (наприклад, через хворобу чи інші важливі обставини), він матиме змогу виконати завдання впродовж наступного тижня та додати їх для перевірки викладачем на сторінку курсу у Moodle: <https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=6000>.

Бали за фактичну присутність на лекціях і семінарах не нараховуються.

Дистанційне навчання

У разі запровадження дистанційного (змішаного) формату навчання організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

Організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, зокрема через Платформу дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>) та АС «Електронний кампус» (<https://ecampus.kpi.ua>). Здобувачі вищої школи приєднуються до платформи «Сікорський» (Moodle) через корпоративну електронну пошту у домені @lil.kpi.ua або @gmail.com.

Освітній процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на конференцію надається на початку семестру.

Заняття в режимі дистанційного навчання проводяться через онлайн-конференції на платформі Zoom. Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої освіти (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях

На заняттях слід дотримуватись норм етичної поведінки, що визначені у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), а також Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» (https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf).

На території університету здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись установлених Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). Під час лекційних і практичних занять в аудиторіях, а також у процесі відеоконференцій, мобільні телефони слід використовувати лише в беззвучному режимі та виключно з навчальною метою — для пошуку необхідної інформації в

інтернеті.

Правила призначення заохочувальних балів

Здобувач вищої школи може отримати заохочувальні (додаткові) бали за написання тез, наукових статей, участь у міжнародних та/чи всеукраїнських заходах, олімпіадах або конкурсах з тематики навчальної дисципліни, а також додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем навчальної дисципліни.

Заохочувальні не входять до основної шкали РСО. Максимальна кількість заохочувальних балів – 10 (10% від суми рейтингових балів).

Штрафні бали не передбачаються.

Заохочувальні бали	Кількість балів
Написання тез до конференції (без виступу)	5
Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни (без призового місця)	5
Участь у конкурсі за проблематикою навчальної дисципліни (без призового місця)	5
Пройходження онлайн курсу з поглибленим вивченням окремої теми дисципліни	5
Написання тез і публічний виступ на конференції (всеукраїнській чи міжнародній)	10
Участь у студентській олімпіаді з навчальної дисципліни (з призовим місцем)	10
Публікація статті у науковому виданні	10
Участь у конкурсі за проблематикою навчальної дисципліни (з призовим місцем)	10

Політика оцінювання контрольних заходів

Оцінювання контрольних заходів здійснюється відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати оцінювання семестрового контролю висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої школи (<https://ecampus.kpi.ua>).

У випадку незгоди здобувача вищої школи з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика дедлайнів та перескладань

Невиконання завдань або порушення термінів їх виконання з неповажних причин призводить до втрати можливості отримати відповідні рейтингові бали. У разі пропуску контрольних заходів з поважних причин здобувачу вищої освіти надається право додатково виконати завдання впродовж найближчого тижня.

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач вищої освіти, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, також має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків

Під час вивчення навчальної дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, гостьових лекторів, тренінгів тощо, в межах тематики

дисципліни.

Академічна доброчесність

У процесі вивчення навчальної дисципліни необхідним є неухильне дотримання політики академічної доброчесності, визначеної чинним законодавством та внутрішніми документами закладу освіти.

Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, що оприлюднені на сайті університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>), Положення про систему запобігання академічному плагіату (<https://rb.gy/agihij>), нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження, методичні матеріали, освітні курси (<https://kpi.ua/academic-integrity>).

Недотримання принципів академічної доброчесності, зокрема виявлення плагіату чи дублювання завдань, призводить до виставлення нульового балу за відповідну роботу та дії відповідно до Положення про систему запобігання академічному плагіату (<https://rb.gy/agihij>).

Політика використання штучного інтелекту

Використання штучного інтелекту регулюється «Політикою використання штучного інтелекту в академічній діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Всі завдання, виконувані здобувачами під час навчання, повинні бути результатом їх власної оригінальної роботи. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичного створення відповідей без подальшого їх аналізу і доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується використовувати ШІ як єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані відомості з інших надійних джерел. Будь-яке застосування інструментів ШІ для виконання завдань повинно бути чітко зазначене і задокументоване.

Використання ШІ повинно відповідати принципам академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

PCO з навчальної дисципліни «Тренінг з усвідомленого батьківства», семестровий контроль з якої передбачений у вигляді заліку, розробленого за типом PCO-1 і складається з:

Поточного контролю: опитування за темою заняття, модульна контрольна робота.

Календарного контролю: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестрового контролю: залік.

Рейтинг здобувачів з дисципліни складається з балів, що він отримує за :

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Лекційні заняття (активна й інтерактивна робота на лекціях: дискурс, робота в малих групах)	8%	1	8	8
2	Робота на практичних заняттях	56%	4	14	56
3.	Самостійна робота здобувачів	8%	2	4	8
4.	Виконання модульної контрольної роботи.	28%	28	1	28
	Всього				100

Поточний контроль

Система рейтингових балів та критерії оцінювання

1. Робота на лекційних заняттях (теоретичний матеріал).

Ваговий бал – 1, максимальна кількість балів на лекційних заняттях становить 1х9=9 балів.

Критерії оцінювання:

«відмінно» – 1 балів;

«добре» – 0,9-0,8 бали;

«задовільно» – 0,7-0,6 бали;

«незадовільно» – 0 балів: незадовільна відповідь зі значними помилками або відсутність відповіді.

висловлення власної позиції з дискусійних питань з відповідним обґрунтуванням, доповнення відповідей інших здобувачів у процесі дискусії	1
активна участь у проведенні заняття; надання правильних відповідей з незначними неточностями, порушенням логіки викладення відповіді	0,9-0,8
надання відповідей з чисельними значними похибками, без обґрунтування і висновків	0,7-0,6
відсутність відповіді, ухиляння від участі в лекційному занятті	0

2. Робота на практичних заняттях. На практичних заняттях передбачено участь здобувачів в обговоренні питань пройденної тематики та перевірку виконання домашніх практичних завдань.

Ваговий бал – 4. Максимальна кількість балів на всіх семінарських заняттях дорівнює 4 бали $\times$ 14 занять = **56 балів**.

3,5-4 бали - активна участь у проведенні заняття; надання повної і аргументованої, логічно викладеної доповіді, відповіді, висловлення власної позиції з дискусійних питань або повністю правильне вирішення завдань з відповідним обґрунтуванням, у поєднанні зі слушними доповненнями відповідей інших студентів у процесі дискусії;

3 бали - активна участь у проведенні заняття; надання правильних відповідей або правильне вирішення завдань з незначними неточностями, порушеннями логіки викладення відповіді чи обґрунтування при вирішенні задачі;

2,5 бали - надання відповідей з чисельними значними похибками або вирішення задачі з грубими помилками, вирішення задачі без обґрунтування;

0 балів - відсутність відповіді, ухиляння від участі у семінарському занятті.

3. Виконання модульної контрольної роботи

Ваговий бал – **28 балів**.

28-25 балів – «відмінно» – повна, чітка, викладена в певній логічній послідовності відповідь на поставлені питання, що свідчить про глибоке розуміння суті питання, ознайомлення студента не лише з матеріалом лекцій, але й з підручником та додатковою літературою; висловлення студентом власної позиції щодо дискусійних проблем, якщо такі порушуються у питанні; студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу.

21-24 балів – «добре», не зовсім повна або не достатньо чітка відповідь на всі поставлені питання, що свідчить про правильне розуміння суті питання, ознайомлення студента з матеріалом лекцій та підручника; незначні неточності у відповідях.

17-20 балів – «задовільно», відсутність відповіді на певні питання, або неправильна відповідь на них, що свідчить про поверхове ознайомлення студента з навчальним матеріалом або значні похибки у відповідях.

0 балів – «незадовільно», тобто незасвоєння окремих тем.

Календарний контроль

Календарний контроль проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог програми.

№ атестації	Термін атестації	Умови отримання атестації
Перша атестація	7-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 28 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)
Друга атестація	13-ий тиждень	Поточний рейтинг не менше 56 балів (50% від максимально можливого поточного рейтингу)

Результати календарного контролю проставляються у модуль «Календарний контроль» Електронного кампусу.

Заохочувальні бали передбачені за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь

у конференції із публікацією тез, в університетських олімпіадах, участь у конкурсах студентських наукових робіт тощо).

Заохочувальні бали не входять до основної шкали РСО, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Штрафні бали не передбачені.

Умови допуску до семестрового контролю

Принцип визначення підсумкової оцінки. Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на передостанньому занятті з дисципліни в семестрі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку і мають рейтингову оцінку 60 та більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Умови допуску до заліку:

рейтинг ≥ 36 б.

36–59 балів $\rightarrow$ залікова к/р.

≥ 60 балів = оцінка (відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно). Не виконані умови допуску $\rightarrow$ Не допущено.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи (письмова).

Результати контрольних заходів доступні до ознайомлення авторизованим користувачам в їх особистих кабінетах автоматизованої інформаційної системи «Електронний кампус».

Рейтинг з кредитного модуля складає 100 балів.

Семестровий контроль

Ваговий бал залікової контрольної роботи оцінюється у 100 балів. Вона проводиться у письмовій формі, передбачає **виконання тестових завдань** за темами робочої програми кредитного модуля:

Сума балів переводиться у систему оцінювання згідно з таблицею.

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 36, або не виконані умови допуску	Не допущено

Можливі відмітки у відомості семестрового контролю:

Не допущено	Невиконання умов допуску до семестрового контролю
Усунено	Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки
Не з'явився	Здобувач, був допущений, але не з'явився на залік

Залікова модульна робота виконується й у вигляді тестів на освітній платформі Moodle!

Принцип визначення підсумкової оцінки. Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на вступному занятті з дисципліни в семестрі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку і мають рейтингову оцінку 60 та більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді

модульної контрольної роботи (письмове виконання тестів відбувається на сторінці курсу «Тренінг з формування усвідомленого батьківства» на освітній платформі Moodle).

Якщо оцінка, отримана за залікову контрольну роботу менша ніж за рейтингом, попередній рейтинг здобувача, за рішенням кафедри, скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів залікової контрольної роботи.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів після ознайомлення з результатом, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Критерії оцінювання роботи студентів на практичних заняттях:

- **«відмінно»:** повна (100-90 %) відповідь на питання з проблематики курсу, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу; демонстрація знань при виконанні практичного завдання;

- **«добре»:** відносно повна відповідь на питання з проблематики курсу, що обговорюються на занятті (89-75%); ґрунтовність та послідовність викладу; незначні помилки у практичному завданні;

- **«задовільно»:** неповна (74-60%) відповідь на питання з проблематики курсу, що обговорюються на занятті; недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; неповне або не цілком коректне виконання практичних вправ;

- **«незадовільно»:** низький рівень підготовки теоретичних питань, правильно виконано менше ніж 60 % завдання або їх невиконання.

Критерії оцінювання теоретичного завдання:

“відмінно” – повна й ґрунтовна відповідь на теоретичне питання з логічним і зв'язним викладом матеріалу, наведенням прикладів, допускається 1 помилка;

“добре” – коректне, але не зовсім повне висвітлення теоретичного питання з наведенням прикладів, допускається 2-3 помилки;

“задовільно” – неповне або не цілком коректне висвітлення теоретичного питання, відсутність прикладів, допускається 4-5 помилок;

“незадовільно” – не висвітлене питання - 0 балів.

Критерії оцінювання практичного завдання:

“відмінно” – коректне виконання практичного завдання, допускається 1 помилка;

“добре” – коректне, але не зовсім повне виконання практичного завдання, допускається 2-3 помилки;

“задовільно” – неповна або не цілком коректна відповідь на практичне завдання, допускається 4-5 помилок;

“незадовільно” – не зроблене завдання та/або більше 6 помилок - 0 балів.

Критерії оцінювання (загальна сума балів за МКР):

«відмінно» – творчий підхід до виконання завдань, дотримання вимог до виконання МКР, повна і аргументована відповідь на усі питання, вільне володіння матеріалом (виконано на належному рівні 100%-90 % роботи);

"добре" – достатньо повна відповідь та виконані завдання із незначними похибками та упущеннями (виконано на належному рівні 89-75 % роботи), дотримання вимог до виконання МКР; **"задовільно"** дотримання вимог до виконання МКР, часткове висвітлення питань, суттєві неточності в аргументації, обмежене володіння матеріалом (виконано на належному рівні 74-60 % роботи), виконані завдання мають недоліки;

"незадовільно" – 0 балів – робота не відповідає вимогам до виконання МКР, питання не висвітлено, завдання мають значну низку недоліків (виконано на належному рівні менше 60 % роботи); завдання не виконано.

(максимальна кількість балів складає 28; кількість балів за 1 тестове завдання – 1)

28 тестових завдань × 1 = 28 балів.

вірно виконано всі тестові завдання	28
вірно виконано половину тестових завдань	14
не вірно виконано всі тестові завдання	0

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

RS = 8 + 56 + 8+28 = 100 балів

Здобувачі, які набрали впродовж семестру необхідну кількість балів (**RD ≥ 0,6R**) мають можливості:

а) отримати залікову оцінку (залік) автоматично, відповідно до набраного рейтингу;

б) виконати залікову тестову контрольну роботу з метою підвищення оцінки, що містить 50 тестових завдань по 2 бали, разом 100 балів.

50 тестових завдань × 2 бали = 100 балів.

При цьому попередній рейтинг здобувача вищої школи з навчальної дисципліни скасовується і він отримує оцінку **Rz** тільки за результатами залікової контрольної роботи.

Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, виконують залікову контрольну роботу.

Здобувачі вищої школи, які не виконали всіх передбачених програмою дисципліни завдань не допускаються до заліку.

Залікова контрольна робота оцінюється за шкалою 100 балів.

Відмінно – 90-100 балів

Добре – 75-89 балів

Задовільно – 74-60 балів

Незадовільно – 0 балів.

Для отримання здобувачем вищої школи відповідних оцінок (ECTS та традиційних) його рейтингова оцінка (**RD**) переводиться згідно з таблицею:

RD	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
RD < 60	незадовільно	Незадовільно

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри філософії, доктором пед. наук (13.00.05), доцентом **Кальченко Ларисою Володимирівною.**

Ухвалено кафедрою філософії (протокол № 23 від 17 червня 2026 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 7 від 30.06.2026)